

Використані джерела

1. Курепін В. М., Лимар О. О. Оцінка стану кадрової безпеки аграрних підприємств за допомогою відповідних індикаторів діяльності (in English). *Modern Economics*. 2024. № 43(2024). С. 41-50. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V43\(2024\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V43(2024)-06).
2. Kurepin V. Innovative security technologies in the management of business facilities // Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ломжа - Харків, 14 березня 2024 р.). Ломжі ; Харків : ПЗВО "Харківський технологічний університет "ШАГ" ; MANS в Ломжі. 2024. Ч. 1. С. 286-294. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17160>.
3. Іваненко В.С. Залучення фахівців сторонніх служб для проведення оцінки ризиків на робочому місці // OSHAgro – 2023 : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2023 р.). Київ : НУБіП України, 2023. С. 69-71. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15935>.
4. Курепін В. М. Практичні аспекти керування професійними ризиками на підприємствах // OSHAgro – 2023 : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2023 р.). Київ : НУБіП України, 2023. С. 57-60 с. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15933>.
5. Курепін В. М., Пряслова Н. М. Оцінка ризиків на робочому місці – підхід для малих і середніх підприємств // OSHAgro – 2023 : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2023 р.). Київ : НУБіП України, 2023. С. 55-57. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15930>.

УДК 330.131

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА АГРОПІДПРИЄМСТВАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Лотарева Д. В., dashalotareva04@icloud.com
Миколаївський національний аграрний університет*

Організація функції корпоративного управління ризиками на підприємствах аграрного сектору економіки є однією з найважливіших питань під час аналізу практик управління ризиками. Зрозуміло, такі питання для корпоративної безпеки підприємства, як

організаційна структура, підзвітність, документаційне забезпечення, фінансування системи управління ризиками, діагностика є не тільки важливими, але і обов'язковими.

Одна із умов забезпечення незалежності функції управління ризиками на агропідприємствах, це наявність відокремленого структурного підрозділу, відповідального за координацію роботи з управління ризиками. Наявність сформованого окремого структурного підрозділу, відповідального за координацію процесів управління ризиками свідчить про зрілості практик управління ризиками у агрокомпаніях. Аналізуючи організацію системи управління ризиками на підприємствах аграрного сектору економіки Миколаївської області, ми з'ясували, що на даний момент у 69% опитаних компаній є такий підрозділ, 94% планують найближчим часом створити такий структурний підрозділ.

Як бачимо у Миколаївській області більшість агрокомпаній утвердилися у виборі схеми розвитку функції ризик-менеджменту. Але відсутність відокремленого підрозділу з управління ризиками не означає, що цієї практики взагалі немає [1]. Ми попросили респондентів, які негативно відповіли на питання про наявність підрозділу, відповідального за координацію процесів управління ризиками та з'ясували хто відповідає за цю функцію в їхньому підприємстві. Відповідальність за координацію управління ризиками беруть на себе служби [2]: фінансові директора - 39%; служба внутрішнього аудиту - 28%; служба внутрішнього контролю - 31%, інші – 2%.

Також, ми цікавилися про зрілість системи управління ризиками та інтегрованість практик ризик-менеджменту до процесів прийняття управлінських рішень на підприємствах аграрного профілю області. Було з'ясовано, що окремий структурний підрозділ у більшості агропідприємств області існує від 5 до 8 років і більше (26% та 57% відповідно). Такі терміни існування систем говорять про просунуті методи оцінки ризиків [3] та більш тісну інтеграцію у процесах прийняття бізнес-рішень та операційну діяльність агропідприємств.

Є підприємства на яких базова система корпоративного управління ризиками існує від 1 до 3 років. Такий термін достатній для проведення одного-двох річних циклів ідентифікації [4], оцінки та моніторингу ризиків, але побудова базової системи корпоративного управління ризиками повинна відбуватися на основі визнаних діючих стандартів, норм та правил.

У нашому дослідженні ми з'ясували про підходи, які агрокомпанії обирають під час побудови корпоративної системи управління ризиками. Перший підхід – централізований -

співробітники відповідають як за координацію роботи, а й безпосередньо управління конкретними ризиками (30%). Другий підхід - децентралізований - управління ризиками покладено власників ризиків, що призначаються з числа співробітників функціональних підрозділів (52%). При централізованому підході передбачається наявність більшої кількості співробітників, ніж при децентралізації функції. Дане співвідношення свідчить, що децентралізована функція популярніша серед великих компаній, ніж централізована.

Гарною практикою в управління ризиками у агропідприємствах є наявність колегіального дорадчого органу з управління ризиками [5]. Регулярна робота такого дорадчого органу значною мірою сприяє розвитку культури управління ризиками у агрокомпанії. У разі відсутності на підприємствах відокремленого функціонального підрозділу щодо питань ризиків, такі питання розглядають інші колегіальні органи.

Отже, наявність органу управління ризиками на підприємствах аграрного сектору економіки може забезпечити стабільну роботу, конкурентоспроможність підприємств перед викликами сьогодення та суттєво знизити фінансові й техніко-виробничі ризики.

Використані джерела

1. Курепін В. М. Безпека підприємства і управління ризиками // Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля : збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ірпінь, 22 травня 2023 року). Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. С. 213-218. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/14491>.

2. Дідняк А. В. Моделі оцінки ризику об'єктів господарювання: відмови і наслідки // Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни : матеріали 35-ї студентської науково-теоретичної конференції. 22-24 березня 2023 р м. Миколаїв, Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 12-16. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13816>.

3. Іваненко В. С. Деякі методи оцінки професійних ризиків // Сучасні підходи до охорони праці в закладах професійної освіти : матеріали Усеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, Біла Церква, 26 жовтня 2022 р. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН УКРАЇНИ, 2022. С. 55-59. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12472>.

4. Курепін В. М. Оцінка ризиків: критерії оцінки та їх вплив на профілактику виробничих ризиків // Охорона праці: освіта і практика. Проблеми та перспективи розвитку охорони праці : зб. наук. праць III

Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків та XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. 11 травня 2023 р. Львів : ЛДУ БЖД, 2023. С. 56-58. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/14161>.

5. Іваненко В. С., Курепін В. М. Подолання кризових явищ у аграрній сфері за допомогою технології доповненої реальності // Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., присв. 90-річчю з дня народження професора Г. П. Жемели (м. Полтава, 30 верес. 2023 р.). Полтава : ПДАУ, 2023. С. 224-226. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15512>.

УДК 330.131

ОЦІНКА КОРПОРАТИВНОЇ РИЗИК-КУЛЬТУРИ ТА МЕТОДІВ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

*Дідняк А.В., didniak2108@icloud.com, Курепін В.М., kypins@ukr.net
Миколаївський національний аграрний університет*

У операційній діяльності будь-яких підприємств при прийнятті управлінських рішень ризику та можливості завжди повинні мати оптимальне співвідношення. В свою чергу оптимальне співвідношення залежить від рівня обізнаності та залучення співробітників до процесів ризик-менеджменту - рівня корпоративної ризик-культури.

Ризик-культура знаходить своє відображення у внутрішньому середовищі компанії [1]. Низький рівень корпоративної ризик-культури корелює з відсутністю єдиного розуміння процесів управління ризиками та призводить до ігнорування вимог системи управління ризиками. Зрозуміло, що більшість підприємств, які дбають про свою безпеку мають високий рівень корпоративної ризик-культури, але є підприємства з середнім рівнем розвитку культури ризику. Персонал таких підприємств, для досягнення високих показників у виробництві, повинен розвивати базові знання і навички у галузі ризик-менеджменту [2]. На порядок денний більшою мірою виходять питання виконання прийнятих процедур та ефективної інтеграції ризик-менеджменту до процесів прийняття рішень. Відсутність корпоративної культури управління ризиками